

Fodor Olivér bemutatása

Kényelmes helyzetben van a rovatvezető, mert elég annyit mondania, hogy a beszélgető partnere: Fodor Olivér. Hosszú szakmai múltja, széles ipari ismeretségi köre, az anyagvizsgálók képzésében és szövetségünk vezetésében végzett munkája révén aligha van

e lapnak olyan olvasója, aki ne ismerné, vagy az itt látható fényképről ne ismerné föl.

Egyike voltál azoknak, akik a 80-as években részt vettek a sokat emlegetett, mondhatjuk legendás, két anyagvizsgáló szakmérnöki kurzus egyikén. Mi is volt ez a képzés, kik vehettek részt benne, mitől volt olyan jó, hogy az utóbbi húsz évben is többen javasolták a feltámasztását? (Sőt, jelenleg éppen akkreditálásra vár a MAE szervezésében született és a BMGE-re benyújtott képzési terv, illetve a Debreceni Egyetem ez év szeptemberi kezdéssel meghirdette a „Szerkezetintegritási és roncsolásmentes vizsgáló szakmérnök” szakirányú továbbképzését – a MAROVISZ közreműködésével.)

Ezek közül a valóban sokat emlegetett szakmérnöki kurzusok közül én a másodikon vettem részt, ahol a második legfiatalabb voltam Harnisch Jóska után. Vagyis a résztvevők jelentős része már jó pár év, nagyrészt ipari gyakorlatot mondhatott magáénak, vagy a felsőoktatásban, esetleg valamelyik kutatóintézetben dolgozott. A képzés keresztfél éves volt, vagyis a nem elhanyagolható mennyiségű tanulmányi szabadság nyáron is kivehető volt. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy bárki is visszaélt volna a lehetőséggel és ezért jelentkezett volna ide, de ez a körülmény mindenképpen befolyásolta a hangulatot.

A képzés minőségét nagyban meghatározta, hogy olyan „nevek” adtak elő, mint például Prohászka János akadémikus, Czoboly Ernő, Havas István, Elter Pálné, Bödök Károly a Budapesti Műszaki Egyetemről, vagy külsőként Fuchs Erik (Vasipari Kutatóintézet) és Lőrinc László (Ganz Villamosági Művek). Egy biztos, az alapképzéshez képest

számtalan új információt kaptunk, a tematika úgy volt felépítve, hogy a négy fél év alatt az anyagvizsgálat minden lényeges, illetve hozzá kapcsolódó területét érintette, legyen az akár a matematika vagy a mechanika. Ha belegondolunk, az anyagvizsgálat egy interdiszciplináris tudomány, mert a vizsgálattechnológián túl ismerni kell a gyártást és az igénybevételeket is. Összességében elmondható, hogy azok, akik ezt a szakmérnököt tartották, olyan lelkesedéssel és a szakma iránti olyan fokú elkötelezettséggel tették ezt, hogy az ránk, résztvevőkre is ráragadt, és sok mindenben meghatározta együnk-másikunk jövőjét.

Miért köteleződtél el az anyagvizsgálat mellett, mi vonzott ehhez a területhez?

Az egyetem elvégzése után a Csepel Művek Egyedi Gépgyárában kezdtem el dolgozni, ahol elsősorban hegesztéstechnológiával foglalkoztam. Már a diplomamunkám is leolvadó huzal-vezetős salakhegesztéssel foglalkozott, vagyis elkötelezettje voltam a hegesztésnek, és ezt csak erősítette a Gépgyár Hegesztéstechnikai Laboratóriumának jó szelleme, különösen a laboratórium vezetőjének, Beck Andrásnak a személye, aki szakmai és emberi szempontból is egyedülálló volt. Azok a fejlesztési, technológizálási feladatok (salakhegesztés, keskeny-hornyú hegesztés, impulzus ívhegesztés, javítóhegesztések, stb.), amikkel kapcsolatba kerültem nagyrészt mindig anyagvizsgálatba torkolltak, érthető módon, és itt kezdődött valahol a vonzódás az anyagvizsgálathoz. Ebben az időben indított az egyetem egy anyagvizsgáló szakmérnököt, amire lehetőségem volt beiratkozni, a többi már magától jött.

Nemrég mentél nyugdíjba, így aktuális a kérdés, hogy foglald össze röviden a pályafutásodat.

Ez nem könnyű, de megpróbálom igen röviden összefoglalni:

- dolgoztam gyártóműben, elsősorban acélszerkezet gyártásban, 4 évet (szocialista nagyvállalat);
- dolgoztam a BME Villamosipari Anyagtechnológia Tanszékén, mint tudományos segédmunkatárs, 3 éven át (felsőoktatás);
- majd az Energia Felügyelet Anyagvizsgáló Laboratóriumában, mint vezető, ahol néha hatósági feladatokat is elláttam, 13 év (hatóság);

- és 1996-tól az ÁEF Anyagvizsgáló Laboratórium Kft.-ben, mint ügyvezető, 2019-től nyugdíjasként (magánszféra).

De nagyjából, mindig ugyanazt csináltam.

Az egri konferenciákon hosszú ideje rendszeresen visszatérő téma a roncsolásmentes vizsgálók képzése és tanúsítása. Ez egyfelől annak köszönhető, hogy az erre vonatkozó szabvány gyakran változott, másfelől annak, hogy alapvető és mindmáig megoldatlan problémák vannak ezen a területen. Te hogyan látod ezt a kérdéskört?

A mai napig úgy érzem, hogy a szakma megbecsülésével van talán a legnagyobb gond, és nem elsősorban az anyagiakra gondolok. A gondok egyik oka lehet az, hogy sokan nem tartják önálló szakmának, ráadásul az anyagvizsgálatot még ma is gyakran a szükséges rossz kategóriájába sorolják. Bíztható viszont, hogy az utóbbi néhány évben az ipar valamivel nagyobb megbecsüléssel tekint erre a tevékenységre, s ez talán köszönhető a MAROVISZ-nak, valamint annak, hogy néhány felsőoktatási intézmény képzési programjában megjelent az anyagvizsgálat oktatásának csírája. Ez persze még nagyon kevés; ha lenne anyagvizsgáló mérnök – mint ahogyan van hegesztőmérnök és anyagmérnök – az valószínűleg még többet lendítene a szakma presztízsén.

Nem amolyan „tyúk vagy a tojás” kérdés ez: akkor lesz nagyobb a szakma megbecsülése, ha anyagvizsgáló mérnökök is megjelennek az iparban, vagy fordítva, ha komolyabban veszik az ipari szereplők az anyagvizsgálatot, akkor majd lesz igény anyagvizsgáló mérnökre?

Természetesen így van, én most csak kiemeltem egy fontos, talán a legfontosabb elemét a problémakörnek, amiért mi tehetjük a legtöbbet: az oktatást. Az ipar többi szereplőjére nyilván kisebb hatással vagyunk.

Maradva még a szakma megbecsülésénél: nem az lenne az első, hogy a szakma becsülje meg magát, összetartva, megállapodva a minimális vállalási árakban? Mert az akár irreális mértékű egymás alá ajánlás óhatatlanul odavezet, hogy leértékelődik a tevékenység mind a megrendelők, mind az anyagvizsgálók szemében, hogy csökken a fejlesztésekre fordítható forrás, a vizsgálók motivációja, a munka minősége?

A betartható és valóban be is tartott minimális vizsgálati árak is csak az egyik – esetleg tényleg hasznos – elemét képezhetik a jobb megbecsülésnek.

Visszatérve a Te tevékenységedre, személyesen milyen roncsolásmentes és mechanikai vizsgálatokkal foglalkoztál a leggyakrabban?

Személyes anyagvizsgáló élményeim leginkább az állapotfelméréshez kapcsolódnak. Mindig érdekes volt megfigyelni a szerkezetek degradálódását, akár feszültségkorrózióra, akár fáradásra, akár öregedésre vagy a tartósfolyás jelenségére volt visszavezethető. És hát persze döntenie az eredmények alapján, illetve javaslatot tenni a további üzemelés lehetőségére, módjára.

Ezekhez kapcsolódtak a felületi repedésvizsgálatok, a helyszíni metallográfia, a keménységmérés. Többször volt alkalmam jelentős üzemi múltra visszatekintő berendezésekből kivett minták roncsolásos vizsgálatában is részt venni, köztük törésmechanikai vizsgálatokban is. Itt talán a legnagyobb kihívás a vizsgálati módszerek megválasztása, a próbatestek megtervezése – a korlátozott anyagmennyiségek miatt.

A sok év alatt bizonyára voltak kiemelkedően érdekes, illetve mások számára is tanulságos vizsgálati munkáid. Megosztanál néhány ilyen példát az olvasókkal?

Nyilván ennyi idő alatt számtalan érdekes munkában volt alkalmam részt venni. Ezek közül talán a káresetelemzések a legizgalmasabbak, mert ezeknek sokszor az emberi vonatkozásai a legérdekesebbek. Gondolok arra, hogy ilyenkor születnek jegyzőkönyvek, és azok olvasása során olyan állításokkal lehet találkozni, amelyek nyilvánvalóan nem fedik a valóságot: a leírtak, egyszerű műszaki vagy fizikai összefüggések tükrében, úgy nem történhetek meg. Számtalanszor rá kellett jönnöm, hogy a tények illetően elferdítése nem szándékos, hanem komolyan és őszintén azt hiszi a nyilatkozó, hogy az úgy történt, ahogy a pillanatnyi sok hatására a tudata levetítette.

Hogyan sikerült megoldani a vezetőváltást – ami sok cégnél egy neuralgikus időszak – az ÁEF Laboratórium élén? Várható valamiféle irányváltás a labor tevékenységében?

Szerintem jól. Még nem teljes a váltás, mert bejárok és részt veszek a napi ügyekben, de a cél az, hogy ez egyre ritkább legyen, és hamarosan a munkaidőmet is szeretném csökkenteni. Azt gondolom, hogy alapjaiban nem fog megváltozni a laboratórium tevékenysége, csak annyira, amennyire a környezet és a műszaki haladás megkívánja, ami persze természetes. De ki lát a jövőbe?

Nehezen tudom elképzelni, hogy teljesen elszakadjál a szakmától. Mik a terveid a jövőt illetően, ha nem titok?

Én is úgy gondolom, hogy nem szakadok el. Persze természetes módon ennek intenzitását csökkenteni szeretném. Az oktatásban, kimondottan a szakmai munkában egy darabig – szellemi és fizikai erőmnek megfelelően – biztosan részt veszek, persze ez attól is függ, hogy igényli-e ezt valaki.

Befejezésül: mit mondanál – úgy is mint a MAROVISZ elnökségének régi tagja – egy fiatal embernek – pályakezdőnek vagy a helyét keresőnek – miért kezdjen el foglalkozni az anyagvizsgálattal, miért válassza ezt a hivatást?

Röviden: mert érdekes! De tényleg. Kicsit részletesebben: mert állandóan új dolgokkal, új feladatokkal, új technológiákkal lehet és kell megismerkedni.

Az, aki ezt választja hivatásnak, készüljön fel arra, hogy szinte naponta új ismereteket kell elsajátítania, és azokat azonnal vagy rövid időn belül alkalmaznia is kell. Lehet, hogy könnyebb lenne megfogalmazni azt, hogy kinek nem való ez a szakma: hát annak, aki az előbbieket nem szereti.

Aki ezzel kíván foglalkozni, ismernie kell az anyagokat, a gyártási technológiákat és persze az elérhető vizsgálati módszereket. Valamint képesnek kell lennie a kapott eredményekből helytálló következtetéseket levonni. Ide tartozik, hogy nem szabad a roncsolásmentes vizsgálatokat mereven elválasztani a roncsolásosoktól, illetve nem szabad külön kezelni a gyártást és a vizsgálatot. Nyitottnak kell lenni minden újra, és fontos a jó kommunikációs készség, mert nem mindig adódik úgy, hogy a „megrendelővel” valaki más beszél majd az anyagvizsgáló helyett.

Skopál István

Triplán megbízható társ a webes világban

tripladuplav.hu

VELÜNK HÁROMSZOR JOBBAN JÁR

- Domain név regisztráció
- Tárhely szolgáltatás
- Internetes alkalmazás fejlesztés
- Honlap készítés
- On-line marketing
- IT biztonság
- Kreatív design

www.tripladuplav.hu **webstúdió**